

ІІ НАУКОВА ІСТОРІЯ

Серія інтерв'ю до Міжнародного дня
жінок і дівчат у науці

Ольга Мартинюк

доктор фізико-математичних наук,
декан факультету математики та інформатики
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича,
професор кафедри алгебри та інформатики

Сфера наукових досліджень:

диференціальні рівняння, забезпечення якості вищої освіти та експертиза освітніх програм.

Цитата, якою науковиця керується в житті або науці:

«Не талант визначає шлях, а рішення, які ми приймаємо щодня»

Шлях у науку

Як почалася ваша історія в науці?

Моя історія почалася ще у школі. Мені подобалося розв'язувати задачі у вільний час, шукати правильні відповіді й обґрунтовувати їх. Це було захоплення, яке поступово зростало разом із бажанням розуміти глибше. З часом ця внутрішня цікавість і стала моїм шляхом у науку.

Чому саме математика / ваша галузь?

У складних життєвих ситуаціях я часто кажу: «От чому я люблю математику – у ній усе логічно й зрозуміло». Вона вчить мислити ясно, бачити структуру, тримати фокус і не губитися в складних речах. Для мене математика – не просто професія, а спосіб мислення. Світ непередбачуваний, тому варто триматися за те, що має сталу цінність. Для мене це – математика.

Чи був момент, коли ви сумнівалися, що це «ваше»?

Ні, такого моменту не було.

Хто або що найбільше підтримало вас на старті?

Люди, які в мене вірили, і внутрішня цікавість, що не дозволяла зупинятися.

Виклики

З якими труднощами ви стикалися як жінка в науці?

З очікуванням, що жінка має бути або надто жорсткою, або надто зручною. Я обрала третій шлях – бути собою.

Чи доводилося вам доводити свою компетентність більше, ніж колегам-чоловікам?

Так. Але я завжди керувалася принципом: найкращий аргумент — це результат і послідовність у діях. Саме вони формують авторитет і зрештою розставляють усе на свої місця.

Чи маєте ви синдром самозванця. Якщо так, то як ви з ним справляєтеся?

Ні.

Який найскладніший момент у кар'єрі ви вже пройшли?

Складно виділити один момент. Найважчими були ситуації, коли потрібно було брати відповідальність і приймати рішення без готових відповідей.

Баланс у житті

Як ви поєднуєте науку з особистим життям?

Для мене це питання погляду. Я маю підтримку рідних, а моя родина – математики й фізики. Я зростала в середовищі, де професійне й особисте життя природно перепліталися, тому не уявляю інакше. Важливо постійно усвідомлювати, що саме в цей момент є пріоритетом, і брати за це відповідальність. Цей баланс для мене ніколи не був статичним – він радше про рух і зміну. Мабуть, тому найточніше я можу пояснити його мовою математики: як графіки функцій синуса і косинуса в одній системі координат. Це водночас красиво й гармонійно – вони перетинаються, не мають ні початку, ні кінця, а без чіткої точки відліку інколи складно зрозуміти, на якому з них ти перебуваєш саме зараз.

Чи реально «мати все» – і кар'єру, і сім'ю?

Так. Я просто не розділяю ці речі. Для мене важливо, щоб вони були разом – інакше я не буду собою.

Що допомагає не вигорати?

Усвідомлення важливості того, що я роблю. Цікавість, рух уперед і надійні люди поруч.

Успіх і мотивація

Яким досягненням ви найбільше пишаєтеся?

Для мене найбільшим досягненням є довіра й повага людей, з якими я працюю і живу. Мені важливо бачити, що з моєю думкою рахуються, до неї дослухаються, що мої поради й дії допомагають молодим людям повірити в себе і зробити крок уперед. Але, мабуть, найцінніше для мене – чути від доньки, що я є для неї прикладом. Це те, що справді має значення.

Що для вас означає успіх у науці?

Коли ідеї працюють, а результати залишають слід – у знаннях і в людях.

Який міф про жінок у STEM ви хотіли б зруйнувати?

Міф про те, що жінкам «важче».

Послання майбутнім науковицям

Що б ви сказали собі 10 років тому?

Якби я тоді дала собі раду з нинішнього досвіду, я б уже не була тією, ким є зараз. У своєму житті я завжди намагалася залишатися собою – і це допомагало рухатися вперед. Тому сказала б: «Продовжуй бути собою».

Яку раду дали б дівчатам, які бояться йти в науку?

Не намагайтеся бути «зручними». Будьте уважними до себе, сміливими в думках і наполегливими в діях.

Чому жінкам важливо бути видимими в науковому просторі?

Математичний талант не має статі чи «професійної зовнішності». Він проявляється там, де є сміливість мислити точно й нестандартно, не зраджуючи собі. У науці мають бути видимими всі – незалежно від статі чи віку, – орієнтуючись лише на талант і результат. Інакше просто не може бути.